

SPORED:

F. Schubert (1797–1828), prir. M. Lisac Barroso

Kvintet za dve violini, violo in dva violončela v C-duru, D. 956
(op. posth. 163)

Allegro ma non troppo

Adagio

Scherzo. Presto – Trio. Andante sostenuto

Allegretto

SAXGO23

KVARTET HABANERA in MAJA LISAC BARROSO

Christian Wirth, sopranski saksofon

Maja Lisac Barroso, sopranski saksofon

Sylvain Malézieux, altovski saksofon

Fabrizio Mancuso, baritonski saksofon

Gilles Tressos, baritonski saksofon

Muzikološka nota: Metka Sulič

Festival finančno podpirajo:

Grad Kromberk, 27. junij 2023, ob 21. uri

»Najbrž se je v naši glasbeni zgodovini zgodilo najproduktivnejših osemnajst mesecev v času, ko je Beethoven umrl, ostali velikani 18. stoletja, Wagner, Verdi in Brahms, pa niso še začeli; v mislih imam obdobje, v katerem je Franz Schubert napisal svoj Winterreise, Simfonijo v C-duru, zadnje tri klavirske sonate, Kvintet v C-duru in ducat drugih veličastnih del,« je leta 1964 zapisal Benjamin Britten. »Nastanek takšnih del v tako kratkem času je težko obrazložiti; raven navdiha, čarobnosti je čudežna in nad vsem razumljivim.« Schubertov godalni kvintet v C-duru, D. 959 je eno izmed največjih del v komorni glasbi in zaseda v skladateljevem opusu poglobljeno mesto; je eden izmed njegovih najpomembnejših prispevkov v zgodovino glasbe. Schubert je po smrti svojega vzornika Ludwiga van Beethovna leta 1828 dosegel izjemen ustvarjalni preboj na področju obsežnejših glasbenih oblik. Do takrat ni še nihče v tako kratkem času ustvaril toliko mojstrov, kot jih je Schubert, in to se je zgodilo v zadnjem letu njegovega mladega življenja. V kvintetu je čutiti zagon mladostniških ambicij. Schubert se je pri orkestraciji zgledoval po Luigiju Boccheriniju, ki je napisal več kot sto kvintetov za godalni kvartet – z dodanim violončelom. Za razliko od Mozarta in Beethovna, ki sta pri godalnih kvintetih vedno podvajala violo, se je Schubert odločil za dva violončela, ki sta delu dodala globino, poln zvok pa je vzbujal romantična občutja. Ko se je Schubert odločil za to kombinacijo glasbil, je našel domiselne poti, kako izkoristiti vse njihove možnosti z nenavadnim in inovativnim razvrščanjem. Vseh pet glasbil je obravnaval enakovredno. V nenehnem variiranju tekstur v raznih kombinacijah je dosegel prefinjene zvočne učinke. Najpogosteje jih je združeval tako, da je eno glasbilo postavil nasproti dvema drugima.

Prva dva stavka imata široko in preiščeno gradnjo, ki z razvejanimi strukturami napoveduje romantiko. Delo kljub temu ostaja konvencionalno oblikovano: ohranja standardno štiristavčnost z energičnim scherzom ter živahnim finalom s pridihom madžarskega ljudskega idioma. V prvem stavku uporablja neobičajne tonalne odnose, tonalni plan pa ima drzne prehode. Drugi stavek, Adagio, je duša kvinteta. Postavljen v E-dur je v terčnem razmerju s celotnim kvintetom, v katerem prevladuje C-dur. Scherzo je živahen in skorajda maničen, začne zelo fizično, v vmesnem Triu se zgodi dramatičen psihološki zasuk, tempo se drastično umiri, prinese koralno razpoloženje, ki postane himnično, vse dokler ne nastopi spet hitri Scherzo. Sonata – rondo finale v kontrastnem odnosu postavlja rustikalni ples z bolj rafinirano noto in prehaja v stanje transcendentalne vizije.

Kvintet nakazuje Schubertove korake v zrelost. Od poglobljenega počasnega stavka do igrivega finala, od akademsko natančnega kontrapunkta do rustikalnih ohlapnosti – to delo je umetnina, po kateri lahko sklepamo, kakšne umetniške veličine bi Schubert dosegel, če se njegovo življenje ne bi končalo dva meseca po tem, ko je dokončal ta Kvintet.

Člani Kvarteta Habanera radi odkrivajo glasbo, ki jo na koncertnih odrih redkeje slišimo, znani so po vse prej kot običajnih repertoarjih, v katere spletajo sodobne stvaritve in transkripcije, vključujejo glasbo sveta, improvizacijo. Po študiju na Pariškem konservatoriju (CNSMDP), kjer je kvartet prejel prvo nagrado za komorno glasbo, je zasedba z osmimi prvimi mednarodnimi komornimi glasbenimi nagradami (Bordeaux, Sanguinetta, Düsseldorf, Osaka) najverjetneje dosegla neprekosljiv rekord. Vse od nastanka snema za Alfo in je za svoje posnetke nagrajena z zlatim diapazonom, s priporočili Classica in Répertoire. Kvartet Habanera se vse bolj uveljavlja doma v Franciji in po svetu (Japonska, Kitajska, ZDA, Kanada, Evropa). Zabršati poskuša meje klasičnih koncertov, ko na odru v enem večeru združi Bacha, Reicha, Dvořáka in Ligetija ter improvizacije Louisa Sclavisa, Dava Liebmana, Richarda Galliana, Michela Portalu ali Davida Krakauerja. V letu 2023 kvartet praznuje 30 let svojega obstoja, ki ga obeležuje s turnejami po vsem svetu.

Maja Lisac Barroso je saksofonistka, profesorica in aranžerka, rojena v slovenski družini v švicarskem Baslu leta 1980. Študij saksofona je opravila na Dunaju in v Baslu. Gostuje na pomembnih odrih po mnogih evropskih državah, v Afriki, Mehiki in Avstraliji. Kot članica žirije sodeluje na glasbenih tekmovanjih ter predava na mojstrskih tečajih. Mojstrsko lahko preigrava različne glasbene žanre, njene glasbene aranžmaje pa igrajo saksofonisti svetovnega slovesa. Je članica več zasedb (duetov z bandoneonistom Marcelom Nisinmanom in ameriškim saksofonistom Branfordom Marsalisom, s pianistom Andriyem Draganom in jazz kitaristom Juliem Azcanom, s Flamenko kvartetom in plesalko LaTino, z Baselskim godalnim kvartetom) in ustanoviteljica saksofonskega kvarteta Zure. Je prejemnica nagrad in štipendij Novartisa, ustanove Friedl Wald in kantona Basel, leta 2008 pa je delala v pariški umetniški rezidenci Cité internationale des arts. Leta 2011 je postala asistentka profesorja Marcusa Weissa na Univerzi v Baslu. Trenutno poučuje na Visoki šoli za glasbo v Freiburgu im Breisgau kot profesorica saksofona ter na baselskem Jazzcampusu. Leta 2020 je posnela albume za založbi Solo Musica/Sony in Prospero Classical.